

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

M VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNÍT

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT

Mgr. Petra Jiráňková

Hravá slovenčina

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: <Mgr. Petra Jiráňková>
Kontakt na autora UZ: <ZŠ Prostějovská 38, 08001
Prešov, petrajiran@gmail.com>

Názov: <Hravá slovenčina>

Rok vytvorenia: <2014>

**Oponentský posudok
vypracoval:** Mgr. Helena Slobodníková

ISBN 978-80-565-0890-9

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunit. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

Spodobovanie.....	1
Spodobovanie.....	2
Spodobovanie a literárne pojmy.....	3
Spodobovanie.....	4
Podstatné mená.....	5
Podstatné mená.....	6
Podstatné mená.....	7
Podstatné mená.....	8
Podstatné mená.....	9
Prídavné mená.....	10
Slovné druhy.....	11
Častice a predložky.....	12
Spodobovanie a slovné druhy.....	13
Slovné druhy.....	14
Neohybné slovné druhy.....	15
Slovné druhy.....	16
Slovné druhy.....	17
Slovné druhy.....	18
Slovné druhy.....	19

Slovné druhy.....	20
-------------------	----

1. Slová roztried' do stĺpcov podľa toho, ako sa hláska „v“ vysloví.

včera, rovno, pevne, vejár, spev, vstúpiť, vkročiť, vzduch, splav, vliat', váha, vchádzať, krv, svet, lev, vkrádať sa, všetci, vtedy, hnev, obuv, vtáci, názov, predslov, vštepiť, odvrávať, vlečka, vsať, páv, vrzgať, hlavne,

v ako u

v ako v

v ako f

---

2. Osemsmerovka. Nájdi 12 slov, v ktorých nastane spodobovanie, vypíš ich. Zvyšných deväť písmen tvorí tajničku.

H	N	E	V	E	P	S	M
E	U	Z	Á	R	M	P	H
B	R	L	O	H	B	L	A
Z	N	Ň	P	L	U	A	Ť
O	B	R	A	Z	Ľ	V	Ý
R	E	Ť	A	Z	S	Ľ	V
Ľ	R	Ž	O	R	M	Ř	J

TAJNIČKA: _ _ _ _ _

3. Pridaj k slovám ďalšie tak, aby nastalo spodobovanie.

chod' _____ prines _____

povedz _____ sed' _____

1. Podčiarkni slová s predponou a predponu zakrúžkuj

prepísať, vhodia, písať, odpísať, vyhrať, zliať, liať, letieť, kresliť, nadletieť,
zmotať, uvíť, zavolať, sypať, lyžovali, odpočítať, nastrihajú, lietal som

2. Doplň správne písmeno zo zátvorky.

bato__(h-ch), be__(ž-š), hra__(t-d), mrá__(z-s), chlie__(p-b),
plu__(h-ch), je__(š-ž), medve__(d't'), zu__(p-b), výťa__(ch-h)

3. Prečítaj si slová pozorne. Zakrúžkuj hlásku, ktorá sa spodobuje a do rámčeka napíš na akú hlásku sa spodobuje.

prúd kruh zub gong príbeh

4. V slovných spojeniach oprav chyby a slová napíš správne.

resbársky krúžok, prehácka po lese, reská pieseň, prehliatka hradu, slatký met, množstvo snehu, blízko mesta, klská dláška, medvedík Jogo, otkatky z jedál, silný vlátca, veselá dieuka

---

---

1. Spomínaš si, ako sa správajú spoluhlásky zo znelej a neznelej rodiny, kde sa stretnú? Over si, či to platí aj pri stretnutí vnútri slov. Doplň spoluhlásku.

hru_ka

ko_ti

be_pečnosť

ro_hovor

sla_kosť

dla_dica

nô_ka

pru_ký

ťa_kosti

lie_ba

ble_ky

fu_bal

2. Spoj čiarou dvojice s podobným významom:

nazývať

pozvať ako ďalšieho

prezývať

pomenovať

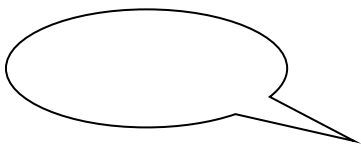
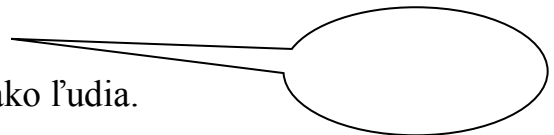
prizývať

volať prezývkou

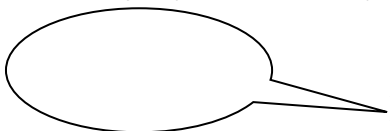
3. Doplň správne pojmy (divadelná hra, bájka, príslovie, autorská rozprávka).

Krátky príbeh, ktorý prináša poučenie.

Vystupujú tu zvieratá, ktoré konajú a hovoria ako ľudia.

Vymyslený príbeh, v ktorom sa prelínajú skutočné a fantazijné javy. Môžu tu vystupovať vymyslené bytosti, hovoriace zvieratá, rastliny a veci.

Dramatické dielo, ktoré sa predvádza priamo pred očami diváka na osobitne upravenom priestore – javisku.

1. Vysvetli význam týchto slov:

vyla - _____

vila - _____

pysk - _____

pisk - _____

2. Zakrúžkuj riadok, v ktorom sú všetky slová napísané správne.

- a) loj, vtedy, povec, žalúť
- b) tvaroh, breh, Jožko, obuv
- c) drozd, kozup, haluz, jec

3. Dopln chýbajúcu hlásku.

Pove__ mi tú hádanku! Vít'a__ pretekov bol veľmi šťastný. Kúpili sme nový obra___. Na konci zaznel gon___. Bato__ som niesol celou cestou sám.

V záhra__ke sa objavil je___. Na auto spadla halu___. V potoku pláva pstru__.

Ľu__ka

Zu__ka

Ru__ko

Ro__ko

ť'a__ký

ža__ka

sne__

jahô__ka

kni__ka

pro__ba

hla__ký

Jo__ko

4. Dopln do slov chýbajúce písmeno. Slová napíš aj v množnom čísle.

jede krča__

krčahy

jeden motú__

_____

jeden holu__

_____

jeden droz__

_____

1. Podstatné mená roztried' podľa toho, ktorými otázkami sa na ne pýtame.

pes
tulipán
pero
huslista

letec
športovkyňa
Peter
záclona

zmrzlinár
nožik
cukrík
Liliana

KTO JE TO?: _____

_____

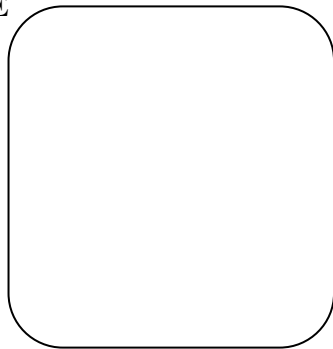
ČO JE TO? _____

_____

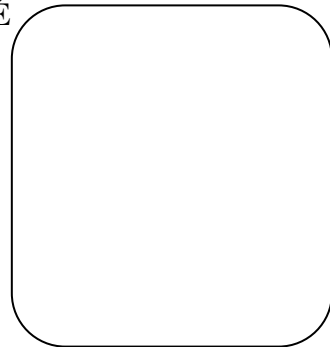
2. Podstatné mená roztried' na všeobecné a vlastné:

PETER, RIEKA, RAKETA, TORYSA, OKNO, PREŠOV, MURKO, HRUŠKA, NÍZKE TATRY, ČASOPIS

VŠEOBECNÉ

VLASTNÉ

3. Doplň do tabuľky vlastné podstatné mená podľa začiatočného písmena.

Mená osôb	Mená miest a obcí	Mená riek
D	Dunajská Streda	
K		Kysuca
T		

1. Napíš podstatné mená v základnom tvare.

v lese_____

do divadla_____

za mostom_____

bez vody_____

cez cestu_____

do zošitov_____

za stoličkami_____

o kamarátoch_____

2. Vyfarbi modrou pastelkou pods. mená mužského rodu, zelenou podst. mená ženského rodu a hnedou podst. mená stredného rodu.

Farba	tanier	lekvár	černica	písmeno	krása
Mesto	vlk	seno	soľnička	byvol	umenie
Zrkadlo	vozík	starosta	tulipán	vidlička	púpava
Kružidlo	ruža	obed	záhrada	dúha	oblečenie
Ruža	cesnak	špenát	leto	slovo	švihadlo

3. Roztried' podstatné mená podľa toho, či označujú osoby, zvieratá alebo veci.

uhorka, Jozef, pes, čerešne, zošit, hasič, medveď, tričko, klaviristka, lastovička

osoby.....

zvieratá.....

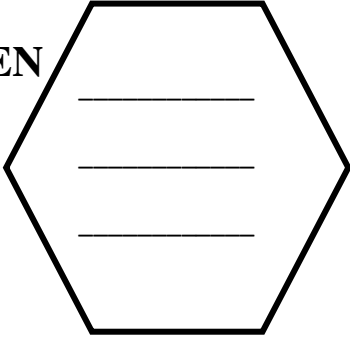
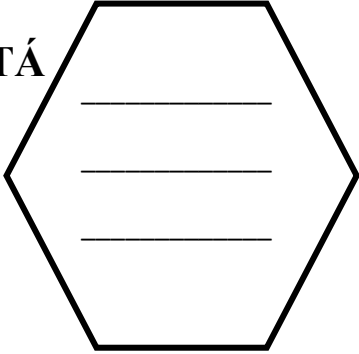
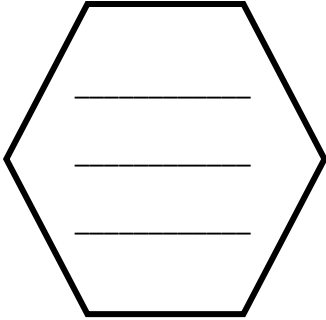
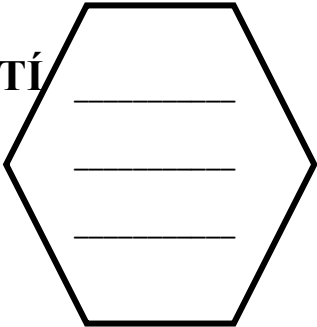
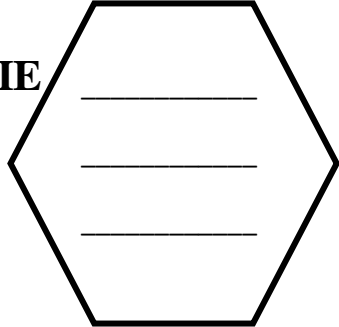
veci.....

4. Prečítaj si vety, vypíš z nich podstatné mená

Vladko a Veronika vbehli do cirkusu. Ocko im kúpil vstupenky do prvého radu.

Do sychravého počasia si obliekli teplý odev. Na tvárach mali úsmev.

1. Ku každému ukazovaci zámenu napíš po 3 podstatné mená.

TEN		TÁ	
	TO		
			
TÍ		TIE	

2. Doplň chýbajúce všeobecné a vlastné podstatné mená.

Torysa, televízna stanica , Adriána,
časopis , Malá Fatra, pes
ulica , mesto

3. Roztried' podstatné mená podľa toho, čo pomenúvajú.

strom, lev, otec, hlava, žiak, rieka, športovec, jahoda, učiteľ

Čo? .....

Kto? .....

1. Doplň vlastné meno zvieratka.

_____

_____

_____

_____

_____

2. Doplň ľubovoľný názov:

<i>Všeobecné podstatné meno</i>	<i>Vlastné podstatné meno</i>
mesto alebo obec	
priateľ	
rieka	
ulica	
kultúrna pamiatka	

1. Podčiarkni podstatné mená v jednotnom čísle. Podstatné mená v množnom čísle vypíš pod text.

Petra varila kašu. Autá jazdili do zákruty na plný plyn. Babka sa pozerala na seriály. Vidím krásne hory, vrchy, kopce, lúky a domy. Pobyt sa mi veľmi páčil. V zošite som dnes nemal veľa chýb. Mal som veľkú radosť z darčeka, ktorý som dostal na meniny. Prišli k nám na návštevu ujo, teta a sesternice.

---

2. Daj podstatné mená do správneho tvaru podľa pádu.

maliar (D, mn. č.) - _____	lavica (I, j. č.) - _____
muška (G, j. č.) - _____	citrón (N, mn. č.) - _____
temeno (D, j. č.) - _____	mačka(A, mn. č.) - _____
nedeľa (L, j. č.) - _____	mesiac (G, mn. č.) - _____
kladivo (N, mn. č.) - _____	parádnica (I, mn. č.) - _____

3. Ku každému ukazovaciemu zámenu napíš 3 podstatné mená.

ten - .....

tá - .....

to - .....

tí - .....

tie - .....

1. Vypíš prídavné mená.

Starý medveď škrabal suché kríky. Bol tučný a lenivý. Čakala ho tuhá zima. Neustále sa krmil jesennými plodmi. Zimný spánok by mal privítať so zásobou masti. Často navštevuje ľudské obydlia a ich smetné nádoby plné odpadkov.

---

2. Prídavné meno daj do správneho tvaru. Napíš názov pádu.

na (čisté) stôl _____

s (dobré) žiakom _____

k (modrá) obláčiku _____

(čerešňovú) bublanina _____

o (špinavé) rukách _____

3. Vymaľuj oranžovou pastelkou prídavné mená v jednotnom čísle a zelenou prídavné mená v množnom čísle.

usmievavé dieťa	o pekných knihách	za vysokou stenou	s malou mačičkou
z rozprávkovej truhlice	z prečítaného textu	o zázračných silách	starej mame
veselé zážitky	bojazlivé deti	drevená polička	školské aktovky

1. Utvor vety k obrázkom, v ktorých bude podstatné meno, prídavné meno, sloveso, číslovka, zámeno. Viet môže byť viac k jednému obrázku. Podčiarkni **podstatné mená** -žltou, **prídavné mená** -zelenou, **zámená** -modrou, **číslovky**- hnedou, **slovesá**-červenou.

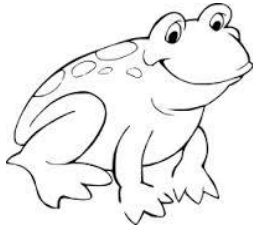

---

2. Doplň vhodné zámeno.

_____ sa volám Laura. _____ sme veľká
rodina. _____ je môj otec. _____ pekne
píšeš. _____ ste boli na dovolenke?
_____ sú tiež skvelí!

1. Napíš aké zvuky vydávajú tieto zvieratá:

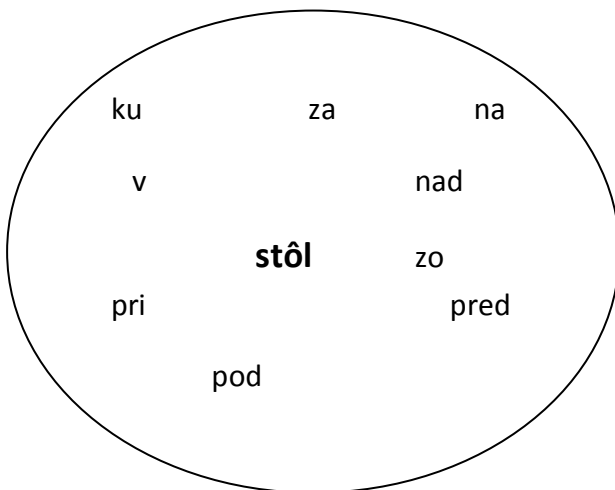

---

2. Spoj slovo stôl s predložkami a spojenia napíš.

---

1. Škrtni nesprávnú spoluhlásku:

Ľu b/p ka, ba b/p ka, pru d/t ko, kr d/t ko, dá ž/š d', Zu z/s ka, sli v/u ka, dro b/p ček, rie d/t ky, otá z/s ka, pro z/s ba, po d/t kova.

2. Ku každému slovesu utvor príbuzné podstatné meno, prídavné meno.

	podstatné meno	prídavné meno
pracovať	_____	_____
spievať	_____	_____
športovať	_____	_____

3. Rozdeľ do dvoch stĺpcov tieto slová:

po ceste, bezzubé, predjedlo, cez potok, zoskočiť, s mamou, pocestný, bez námahy, bez farby, bezfarebné

Slová s predložkou

Slová s predponou

1. Zorad' podstatné mená podľa abecedy.

orol, kukučka, pinka, sojka, vrabec , bocian, kamzík, slávik, bažant, korytnačka

---

---

2. Napíš prídavné mená s opačným významom.

pekný _____

veľký _____

smutný _____

suchý _____

bohatý _____

tvrdý _____

3. Dopln' ku každej predpone 2 vhodné slová:

vz- _____

nad- _____

pri- _____

na - _____

4. Podčiarkni vo vetách príslovky.

Vonku prší. Bývam neďaleko kina. Chod' vpravo! Včera som nemal úlohu. Dnes je striedavo oblačno a slnečno.

1. Vety spoj spojkami. Nezabudni na čiarku!

Jožo vysvetľoval mamke. Dostal v škole päťorku.

Našla som lesné maliny. Boli zrelé.

Pochválil som sa ockovi. Dostal som jednotku.

---

2. Uvedené slovné spojenia nahraď príslovkou.

so smutnou náladou _____

do veľkej výšky _____

pomalým tempom _____

z ľavej strany _____

3. Zmeň prídavné meno na príslovku.

Chod'.....(rovný) !

Buďte.....(tichý)!

Jedz.....(zdravý)!

Utekaj.....(rýchly)!

4. K slovesu pridaj vhodnú príslovku.

chodiť..... fúkať.....

pracovať..... česať.....

písať..... variť.....

1. Napíš slová s opačným významom.

A crossword grid with a central vertical bar shaded green. The grid is composed of white squares for letters and empty spaces. The grid is roughly 10 squares wide and 12 squares high. The central vertical bar is 12 squares high and 1 square wide. The horizontal bars intersecting it are of varying lengths.

1. Rýchlo
2. Krivo
3. Vysoko
4. Veselo
5. Dobre
6. Hore
7. Mätko
8. Ťažko
9. Vpredu

2. Doplň do viet slovesá v oznamovacom spôsobe.

..... dobrú polievku.

variť (2. os. množ. č. prít. čas)

..... za zabudnutie školských pomôcok.

ospravedlniť sa (3. os. množ. č., min. čas)

..... alobal a vrchnáky od PET fliaš.

zbierať (1. os. množ. č., bud. čas)

1. Utvor rozkazovací spôsob sloviess.

Sloveso	ty	My	vy
robiť			
polievať			
cvičiť			

2. Napíš, čo robíš:

ráno.....

v škole.....

na krúžku.....

večer.....

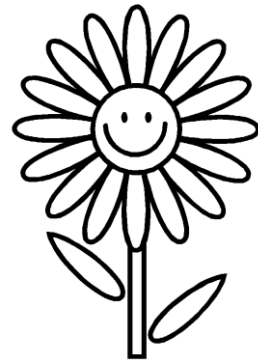
3. Napíš k obrázku jednu jeho vlastnosť.

_____

_____

_____

_____

_____

1. Z rozhádzaných slabík zlož názvy vesmírnych objektov a napíš ich.

Mer   tún   turn   ša
                  Ve   to   U
ter   pi   Nep
                  rán   kúr
nu   Plu   Sa   Ju

---

2. Prečítaj vetu tak, akoby si zaťahoval zips. Napíš zazipsovanú vetu.

K t a e k o n d e č s r s y i u e a ý i l s i .
a k j s r m é i v a k á n m k č r v m v a m

---

3. Výrazy prečítaj odzadu a slovné spojenia prepíš.

erevdénakymazop_____

ykneišyménlesymzen_____

eldavýmuanyndym_____

kíbmogyksránimok_____

1. Nájdi 10 chýb. Vety napíš správne.

jožko býva neďaleko banskej bistryce. Pozná všetkých obyvateľov v bitovke.
Kúpili sy nový nábitok.

---

2. Slová, ktoré patria k sebe, spoj čiarou. Utvorené dvojice použi vo vetách.

konské	piskot	_____
medvedí	opica	_____
zvedavá	pytač	_____
nesmelý	kopytá	_____
penikavý	pysk	_____

2. Medzi predložku a podstatné meno vlož ďalšie slovo:

v dome, v divadle, za horou, s otcom, pri lese, pod vodou, na komíne

---

---

3. Podčiarkni slová s predponou:

prepíšem, zobák, dokresli, nekričí, počúvame, domov, zablúdiť

1. Napíš počet číslicou:

Naša trieda má:

Chlapcov _____

Dievčat _____

Okien _____

Lavíc _____

Stoličiek _____

Násteniak _____

Skríň _____

Kvetov _____

2. V slovách vo vete doplň začiatkové písmená:

_ri _ieka _unaj som _videl _trýka _akuba a _sa _odríka.

3. Z predchádzajúcej vety vypíš všeobecné a vlastné podstatné mená.

všeobecné: _____

vlastné: _____

4. Utvor zdobené slová na obrázky:

_____

_____

_____

